

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการพัฒนาชนบท เป็นงานที่รัฐให้ความสำคัญสูงสุดประการหนึ่ง ซึ่งจะได้จากแนวนโยบายแห่งชาติในการดำเนินงานพัฒนาชนบท ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) นโยบายดังกล่าวได้เน้นเป้าหมายของการพัฒนาสู่ชนบท โดยให้ความสำคัญของปัญหาและความยากจนในชุมชนชนบทเป็นหลัก ดังนี้คือ ¹

1. ยึดพื้นที่เป็นหลักโดยให้ความสำคัญแก่พื้นที่ยากจนหนาแน่นก่อน
2. พัฒนาระดับประชาชน ให้พออยู่พอกินและมีบริการพื้นฐานขั้นต่ำอย่างทั่วถึงในเขตชนบทที่มีความยากจนหนาแน่น
3. เน้นการปรับปรุงเพื่อให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้นตามลำดับ
4. แก้ไขปัญหาที่ประชาชนยากจนเผชิญอยู่จริงให้ส่งถึงพื้นที่ชนบทยากจน โดยเน้นเทคนิคที่ประชาชนทำเองได้และมีการลงทุนต่ำ
5. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองให้มากที่สุด

นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ได้จัดให้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทอย่างค่อ เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยขยายการพัฒนาออกไปนอกเขตพื้นที่ยากจนหนาแน่น ให้ครอบคลุมเขตปานกลางและเขตก้าวหน้า พร้อมทั้ง เน้นการแก้ปัญหาคความยากจนและการแก้ปัญหการมีงานทำในเขตชนบทพื้นที่ยากจน ²

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาชนบทยากจนในระยะของแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529), หน้า 29.

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ชนบทไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเค็คโปรดักชั่น, 2527), หน้า 24.

จากแนวนโยบายดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า รัฐมุ่งเน้นงานพัฒนาชนบททั้งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป การพัฒนาชนบทจึงเป็นกระบวนการของความพยายามที่จะปรับปรุง มาตรฐานการดำรงชีวิต (Living Standard) ของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น แนวทางการ พัฒนาจึงมุ่งสู่กลุ่มบุคคลเป้าหมายคือ คนยากจนเป็นอันดับแรก โดยรัฐจะช่วยเหลือให้กลุ่มบุคคล เหล่านี้อยู่ในระดับที่พอมีพอกิน และกระตุ้นให้เข้าใจปัญหาของตนเอง คิดค้นหาวิธีการแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในลักษณะที่สัมพันธ์ต่อปัญหาความต้องการ และความสามารถของตนเองอย่างแท้จริง ดังที่ปรัชญาของการพัฒนาชุมชนอันเป็นวิธีการหรือมรรควิธี (Means) ที่จะช่วยให้การพัฒนาชนบท บรรลุผลสำเร็จ ใ้กล่าวว่า "การพัฒนาชุมชนที่ประสบความสำเร็จ มีใ้ขึ้นอยู่กั้ผลสำเร็จทาง วัตถุประสงค์เท่านั้น แต่หากขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ ทัศนะความรู้ และความสามารถของประชาชนเป็นสำคัญ"³

สถาบันการศึกษาจึงนับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยมี การวางแผนและพัฒนาแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดัง แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 ใ้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาในการที่จะใ้บรรลุ วัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งดำเนินการจัดการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและ นอกโรงเรียนให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ⁴

สถาบันในระดับอุดมศึกษาสามารถร่วมงานพัฒนาชนบทโดยวิธีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ชนบทในระดับสูงเพราะมีความพร้อมในปัจจัยต่าง ๆ มาก นอกจากนั้วัตถุประสงค์ของระบบอุดมศึกษา ซึ่งคณะอนุกรรมการอุดมศึกษาของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐาน เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ใ้เสนอ

³สุกิจ จุลละนันท์, "การพัฒนาชุมชน" ใน อมร รัชชาติย์ และ ชัดติยา วรรณสูตร (เรียบเรียง) ทัศนคติและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์, 2508, หน้า 45.

⁴ปาพจน์ โสภณ, การฝึกหัดครูกับการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพฯ: นคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2526), หน้า 63.

วัตถุประสงค์ประการหนึ่งว่า ให้สถาบันอุดมศึกษา "เป็นศูนย์กลางการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาท้องถิ่น"⁵ โดยนิยมนิเทศศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่อยู่ใกล้ชีวิตชนบทมากที่สุด ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีบทบาทของงานพัฒนาชนบท ดังจะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2499 กรมการฝึกหัดครู ได้กำหนดให้มีโครงการฝึกหัดครูชนบท (Thailand - Unesco Rural Teacher Education Project หรือ TURTEP)⁶ โดยร่วมมือกับองค์การยูเนสโก มุ่งที่จะเตรียมตัวนักเรียนครูให้คุ้นเคยกับการดำเนินชีวิตในชนบท เพื่อจะได้เป็นครูในโรงเรียนชนบทได้เป็นอย่างดี และให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปรับปรุงความเป็นอยู่ในชนบทตามควรแก่กรณีและในปัจจุบันกรมการฝึกหัดครูยังคงให้ความสำคัญในการมีบทบาทต่อการพัฒนาชนบท ดังจะเห็นได้จากนโยบายของการฝึกหัดครูในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ได้กำหนดไว้ในข้อ 12 ว่าจะ "ส่งเสริมการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ในอันที่จะช่วยแก้ปัญหาและหรือพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น อันเป็นที่ตั้งของสถาบันหรือกลุ่มสถาบันฝึกหัดครู"⁷ และได้สรุปถึงหน้าที่ของวิทยาลัยครูว่า วิทยาลัยครูควรให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน อันจะเป็นโอกาสให้ครูอาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยได้เข้าไปใกล้ชิด และได้สัมผัสชีวิตจริงในชุมชนมากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมตัวไว้ก่อนที่นักศึกษาจะจบการศึกษาออกไปปฏิบัติงานสอนจริง ๆ ในชนบท⁸

จากนโยบายและข้อสรุปดังกล่าว วิทยาลัยครูซึ่งทำหน้าที่ผลิตครูเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน จึงได้ทำการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน ในปีการศึกษา 2525 เป็นปีแรก โดยมีหลักการดังนี้⁹

⁵ ชนิศา วัณณะพลเมือง, ครู การศึกษา และการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพฯ : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 160.

⁶ ดวงเดือน พิศาลบุตร, ประวัติการศึกษาไทย, (กรุงเทพฯ : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 242.

⁷ กรมการฝึกหัดครู, คู่มือดำเนินงานการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาชนบท, หน้า 144.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 147.

⁹ กรมการฝึกหัดครู, หลักสูตรสภาการฝึกหัดครู, พุทธศักราช 2518 เพิ่มเติมพุทธศักราช 2524, กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ หน้า 2. (อัครสำเนา)

1. เพื่อให้วิทยาลัยไปปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับค่านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งมีหน้าที่หลักประการหนึ่งตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518
2. เพื่อสร้างบุคลากรทางการพัฒนาชุมชนในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ
3. เพื่อสร้างครูไปดำเนินการสอนวิชาการพัฒนาชุมชนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
4. เพื่อสร้างผู้นำในการพัฒนาชุมชนให้แก่ท้องถิ่น

จากหลักการดังกล่าว นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน ที่จบการศึกษาออกไปเป็นครู ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจในการพัฒนาชนบทให้ประชาชนและเยาวชน ในท้องถิ่นตลอดจนช่วยส่งเสริมและปลุกฝังคุณลักษณะของประชาชนในท้องถิ่นให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาชนบท กล่าวคือ ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้ความสามารถของตนเอง ช่วยตนเอง (Self - Help) และเข้ามามีส่วนร่วม (Participation) หรือความริเริ่ม (Initiative) ของประชาชนในชุมชนนั้นเองเป็นหลักในการดำเนินงาน¹⁰ และโดยนัยนี้ การที่จะให้บรรลุถึงหลักการดังกล่าวในการผลิตนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนจึงควรตระหนัก ถึงความสำคัญของการศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เพราะทัศนคติเป็นผล เนื่องมาจากกระบวนการทางสังคม ทัศนคติมีอิทธิพลต่อบุคคลในการตอบสนองต่อวัตถุ สถานการณ์ ต่อบุคคลหรือต่อกลุ่มคน ถ้าทราบทัศนคติของผู้ใดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็อาจทำนายปฏิกิริยาตอบสนอง ของผู้นั้นต่อสิ่งนั้นได้¹¹ นอกจากนี้ สวัสดิ์ ประทุมราช และสุภาพ วาคเขียน¹² ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการศึกษาทัศนคติต่อการประกอบอาชีพว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะ ทำให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่และภารกิจในอาชีพนั้น ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย หรือในทาง

¹⁰ สานิตย์ บุญชู, ความรู้ทั่วไปในการพัฒนาชุมชน, เอกสารทางวิชาการหมายเลข 1 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, 2525), หน้า 17.

¹¹ William A. Mehrens and Irvin J. Lehmann, Standardized Tests in Education (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1975), p. 287.

¹² สวัสดิ์ ประทุมราช และสุภาพ วาคเขียน, "การสร้างและพัฒนาแบบวัดทัศนคติ ต่อวิชาชีพครู", ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525, หน้า 13

ตรงข้าม อาจจะประสบความสำเร็จได้ ถ้าผู้ประกอบการอาชีพมีทัศนคติที่ไม่ดีต่ออาชีพที่กำลังปฏิบัติอยู่ อย่างไรก็ตาม ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล มีใช้สิ่งที่คิดควมมาแก้กำเนิด ทั้งขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ พื้นภูมิลัษณะ ระดับการศึกษา อายุ เชื้อชาติ และถ้าสถาบันการศึกษาใด ๆ ที่คัดเลือกคนเข้ารับการศึกษาก็ฝึกฝนในอาชีพได้ทราบถึงรากฐานเดิม แนวความคิด ความรู้สึก ความพึงพอใจ ความสนใจ ความมีใจรัก ความปรารถนาดีต่อวิชาชีพ และความเชื่อมั่นเชื่อถือในสิ่งใด ๆ ของบุคคลที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้แล้ว ย่อมให้ออกาสแก่สถาบันนั้น ๆ คัดเลือกบุคคลที่มีความตั้งใจจริงและปรารถนาที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ ให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาทัศนคติของบุคคลนั้น ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประสิทธิภาพของระบบการจัดการศึกษาของสถาบันและความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคลในอนาคต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงระดับของทัศนคติของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารวมชนที่มีต่อการพัฒนาชนบท อันจะเป็นแนวทางในการสร้างเสริมทัศนคติให้แก่ นักศึกษาวิชาเอกดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักศึกษาที่จะเข้ารับการศึกษาก็เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ กล่าวคือ นอกจากจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพแล้วยังต้องเป็นบุคคลที่ใฝ่ใฝ่การศึกษาทั่วไป มีความเข้าใจมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน มีความรู้เพื่อปฏิบัติการกิจในชุมชนและสังคม เป็นผู้ประสานงานและเป็นแกนนำของชุมชน มีมนุษยสัมพันธ์ และวิธีการที่จะชักจูงให้ประชาชนมีความเข้าใจอันดีเพื่อนำไปเปลี่ยนแนวความคิดตลอดจนช่วยตนเองและพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นอีกด้วย¹³ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรวิชาเอกการพัฒนารวมชน และนโยบายของกรมการฝึกหัดครูอย่างแท้จริง

---

¹³กรมการฝึกหัดครู, หลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 เพิ่มเติม
พุทธศักราช 2524, หน้า 10.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครูที่มีต่อการพัฒนาชนบท ในด้านต่อไปนี้
  - 1.1 คำนการศึกษ
  - 1.2 คำนอาชีพและ เศรษฐกิจ
  - 1.3 คำนโภชนาการและ สุขภาพอนามัย
  - 1.4 คำนสังคมและวัฒนธรรม
  - 1.5 คำนการ เมืองและการปกครอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษา
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาชนบทของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชน
4. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนในวิทยาลัยครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนาชุมชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา ปีการศึกษา 2529 ของวิทยาลัยครู จำนวน 235 คน
2. การพัฒนาชนบท จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้
  - 2.1 คำนการศึกษ
  - 2.2 คำนอาชีพและ เศรษฐกิจ
  - 2.3 คำนโภชนาการและ สุขภาพอนามัย
  - 2.4 คำนสังคมและวัฒนธรรม
  - 2.5 คำนการ เมืองและการปกครอง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาของนักศึกษา
วิชาเอกการพัฒนาชุมชน โดยผู้วิจัยได้อาศัยแนวความคิดและรายงานการ
วิจัยดังกล่าวข้างต้น สำหรับกำหนดขอบเขตองค์ประกอบของสถานภาพทาง
เศรษฐกิจสังคมและการศึกษา จำแนกเป็น 3 องค์ประกอบคือ

3.1.1 องค์ประกอบค่านักศึกษาและครอบครัว

3.1.2 องค์ประกอบค่านการศึกษาของนักศึกษา

3.1.3 องค์ประกอบค่านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของนักศึกษา

จากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้นจะมีตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 องค์ประกอบค่านักศึกษาและครอบครัว

1. เพศ
2. อายุ
3. ภูมิลำเนา
4. จำนวนพี่น้องในครอบครัว
5. ที่ที่อาศัยขณะที่ยังศึกษาอยู่

3.1.2 องค์ประกอบค่านการศึกษาของนักศึกษา

1. ประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษา
2. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดก่อนเข้าศึกษา
3. โปรแกรมที่จบการศึกษา
4. ประสบการณ์ในการฝึกสอนภาคปฏิบัติค่านการพัฒนาชุมชน
5. ประสบการณ์ในค่านการพัฒนาชุมชนก่อนเข้ารับการศึกษา
ในวิทยาลัยครู
6. การสนับสนุนของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการศึกษาต่อ
ของนักศึกษาก่อนเข้าศึกษา
7. เหตุผลที่เลือกเรียนวิชาเอกการพัฒนาชุมชน

3.1.3 องค์ประกอบค่านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษา

1. อาชีพของบิดา

2. อาชีพของมารดา
3. ระดับการศึกษาของบิดา
4. ระดับการศึกษาของมารดา
5. รายได้ของบิดา
6. รายได้ของมารดา
7. เงินค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา

3.2 ทิวแปรตาม ได้แก่ ทักษะ ทักษะและ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ

คำจำกัดความของการวิจัย

ทัศนคติ หมายถึง สภาวะที่บุคคลแสดงท่าที หรือมีความรู้สึกตอบสนองมากน้อยต่อวัตถุ เรื่องราว หรือสิ่งเร้าใด ๆ ในทางที่พึงพอใจ ไม่พึงพอใจ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งสัมพันธ์กับเรื่องราวต่าง ๆ¹⁴

ความคาดหวัง หมายถึง การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของนักศึกษาวิชา เอกการพัฒนารวมชน โดยปรารถนาจะให้เกิดขึ้น หรือปรากฏในอนาคต

นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารวมชน หมายถึง นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาในวิชาเอกการ พัฒนารวมชน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2529

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันการฝึกหัดครู ที่เปิดสอนวิชาเอกการพัฒนารวมชน ได้แก่ วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยราไพพรรณี วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และวิทยาลัยครูพระนคร รวม 6 แห่ง

¹⁴ สวัสดิ์ ประทุมราช และสุภาพ วาดเขียน, รายงานการวิจัยเรื่อง "การสร้าง และพัฒนาแบบวัดทัศนคติต่อวิชาชีพครู", หน้า 7.

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกการพัฒนาชุมชน ระดับอนุปริญญา ในปีการศึกษา 2529 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 235 คน ผู้วิจัยศึกษาประชากรทั้งหมดจากวิทยาลัยครู 6 แห่ง ที่เปิดสอนวิชาเอกการพัฒนาชุมชน ดังนี้

วิทยาลัยครูพระนคร	มีจำนวนนักศึกษา	36 คน
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี	มีจำนวนนักศึกษา	23 คน
วิทยาลัยราไพพรรณี	มีจำนวนนักศึกษา	70 คน
วิทยาลัยครูนครราชสีมา	มีจำนวนนักศึกษา	42 คน
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	มีจำนวนนักศึกษา	32 คน
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	มีจำนวนนักศึกษา	32 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติต่อการพัฒนาชนบท แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยวิชาเอกการพัฒนาชุมชน กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติ

2.3 ทำการสร้างข้อกระทงให้ครอบคลุมลักษณะที่มุ่งวัด และทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อเรื่อง (Content Validity) โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมก่อนทดลองใช้

2.4 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบอำนาจจำแนกของข้อกระทง และหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้การทดสอบที (t-test)

และสูตร α Coefficient ของครอนบาช (Cronbach)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง และความคาดหวังในการประกอบอาชีพ โดยใช้ร้อยละ

4.2 วิเคราะห์คะแนนทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนาชนบทด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษา โดยการหาค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนคติต่อการพัฒนาชนบทของนักศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาต่างกัน โดยใช้การทดสอบที (t-test) กรณีที่มีตัวแปรต้น 2 ตัว และใช้การทดสอบด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่มีตัวแปรต้นมากกว่า 2 ตัว และถ้าปรากฏว่าการทดสอบกรณีนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบภายหลังด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe' Method)

4.4 วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาต่อทัศนคติในการพัฒนาชนบท โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบทัศนคติและความคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท
2. ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเสริมทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาชนบทให้แก่ นักศึกษาวิชาเอกการพัฒนารชุมชน กล่าวคือ ทัศนคติของนักศึกษาที่มีระดับต่ำในด้านใด จำเป็น จะต้องมุ่งเน้นการเสริมสร้างด้านนั้นเป็นสำคัญ
3. เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม และการศึกษาแตกต่างกัน ที่จะเข้ามารับการศึกษาวชิชาเอกการพัฒนารชุมชนในวิทยาลัยครู
4. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย